

Lakewood Daf Yomi

PRESENTED BY SRULY BORNSTEIN

לע״ן

ברוך דוב ז״ל בן יבלחט״א משה חיים ווידרא נ״י
הרב שמעון דוד בן ר' יעקב יוסף איידער זצ״ל

מראה מקומות רשפי אש

לע״ן מרים שיינדל בת יבלחט״א אפרים שמעון סינאוויץ

1 א מיי פ"א מהלכות
מגילה הלכה ו:
2 ג ד ה מ"י ע"ג הלכה
7 ה ו סג ע"ג ד
עו"ע א"ת ק"י תרפ"ט
סעף 3:

רבינו הנגאל

קורין אותה אלא בזמנה.
ר' יהודה אליבא דמאן
אי נימא אליבא דר'
עקיבא אפי' בזמן הזה
קורין אותה בי"א ובי"ב
וכי"ג. והא תקנת אנשי
כנה"ג הן. אלא ודאי ר'
יהודה אליבא דרבנן
ובזמן שהשנים כתיקון
וישראל שרוין על
אדמתם מיהא קורין בי"א
וכי"ב. תיובתא דר' יוחנן.
איבא דאמר א"ר
[יוחנן] זו המשנה דברי
ר' עקיבא הן. אבל חז"א
בזמן הזה הואיל
וסתכלין (6) בה.
האבינים מסתכלין
בקריאת המגילה כי בעת
קריאת המגילה מחליקין
מעות פרוזים לעניים
ומשלחין להן מתנות אין
קורין אותה אלא בזמנה
בי"ד תניא נמי הכי. רב
אשי קשיא ליה ומי א"ר
יהודה הכי אבל בזמן הזה
הואיל וסתכלין בה אין
קורין אותה אלא בזמנה.
והאי (7) שאמר גאון דיל
כך אנו שונין ומסתכלין
וידוש אם השנים כתיקון.
שיכולין ישראל להעמיד
התהיתן ואין עליתן סכנה
(8) אין קורין אותה אלא
בזמנה. אבל אנו כך שנינו.
א"ר יהודה אימתי
מקום שנכנסים בבי'
ובה' אבל מקום שאין
נכנסים אין קורין אותה
אלא בזמנה. מקום
שנכנסים בבי' ובה' מיהא
קורין בי"א ובי"ב ואפי'
בזמן הזה. ושמיע ליה
לרב אשי דאיבא מאן דתני
לה לברייתא כר' יוסי ב"ר
יהודה (9) דוקא הוא דלא
תקשך לך דר' יהודה אר"י
יהודה: כרכין המוקפין
חומה מימות יהושע
בן נון קורין בט"ו.
ואקיסנא בגמי פרוזים.
כתיב הכא על כן היהודים
הפרוים היושבים בערי
הפרוזות עושים את יום
ארבעה עשר. וכתיב התם
לכד מערי הפרוזי. מה
להלן דכתיב הפרוזי וקרי'
להני פרוזי ומוקפות חומת
דבהדיהן מימות יהושע בן
נון כמו הנך קורין בט"ו.
ואימא מוקפין חומה
קורין בי"ד ט"ו. ופרקינן
אי הוה כתיב את יום י"ד
וט"ו כדקא אמרת. השתא
כתיב את יום ארבעה עשר
ואת יום חמשה עשר.
שמעינן הני בידי הני
בט"ו לית מאן דעביד בי'
ימים לכל (10) מקום ומקום
יומו יום אחד. תוב ליבא
לממר המוקפין אי בעו
בי"ד אי בעו בט"ו. והא
פרשינן לעיל מכתוב
זמנין דייקינן דכל חד
בזמנו. וזמנו של זה לא
זמנו של זה. כלומר אין
הפרוזים קורין בט"ו ולא
המוקפין בי"ד. ואומר (11)
בי"ג כלומר מוקפין אי
בעו בט"ו אי בעו בי"ג.
ופרקינן כשונשן מה
שושן א"ג דלא מוקפת
חומה מימות יהושע בן
נון היא מימא כיון דהיא
מוקפת חומה קרו בט"ו
אף כל שהיא מוקפת
חומה קרו בט"ו. ואיתקש
זכירה לעשייה דכתיב
והימים האלה נזכרים
ונעשים. מתני' דלא כר'
יהושע בן קרחא דתני
מוקפין חומה מימות
אחשוורוש קורין בט"ו

ועוד האמר רב חסדא מ"ם וסמ"ך כו'. השתא סלקא דעתך
דמנלפך מיירי צסתומות ומימא דזמנסת שנת פרק הצונה
(דף קד. וסג) משמע איפכא מדקאמר התם בשלמא פתוח ועשאו
סתום עליוי עליוה דלאמר רב חסדא כו' אלא סתום ועשאו פתוח
גרועי גרועי דל"ר ירמיה מנלפך
[נופים אמרוס] אלמא מנלפך איירי
צסתומות ואורי' דגמי' [דשנת] מסיק
ליה וקתני דידע מתחילה מילמיה
דרב חסדא וגם איירי ליה מעיקרא
צסתומות הולך להעמיד מנלפך
והכל ה"ק ותסברא והכתיב אלה
המלות והן קושא אימתו צין
צסתומות צין צסתומות ועוד את"ל
דצסתומות איירי אכתיב תקשה
והאמר רב חסדא מ"ם וסמ"ך וכו'
וכן פיר"ת וז"ל שהגיה בספר הישר
מנלפך נופים אמרוס כמו קול לופין
(ישעיה עג) נציאים. נופים מנלפך
אפרים (שמאל 66) מנלפכים נציאים
(מנלפכים) שעמדו להם לישראל והיו
נופים הללו לאמר שגרף אמון את
המורה ושמס לשון ופל על הלשון
נקרא מנלפך צלשון לופין ותסברא
והכתיב אלה המלות ועוד והאמר רב
חסדא מ"ם וסמ"ך שגלותו וכו'
ומשני אף מהו הו' ולא קשיא מידי
דרבי ירמיה מוקי לה צסתומות וכי
מטי צמגילה פריך מהא דרב חסדא
דהכי אורמיה זל הכא קא מדמי ליה
מאלה המלות נמי פריך ומשני שפיר
ומתוך הסוגיא דמגילה ושנת מוכח
תרויהו ורבי ירמיה קאמר מנלפך
וכדמסיק הש"ס (12):

ומוקים לה לברייתא כר' יוסי בר יהודה ומי
אמר ר"י בזמן הזה הואיל ומסתכלין בה אין
קורין אותה אלא בזמנה ורבינו (6) א"ר יהודה
אימתי מקום שנכנסין בשני ובחמישי אבל
מקום שאין נכנסין בשני ובחמישי אין
קורין אותה אלא בזמנה מקום שנכנסין
בשני ובחמישי מיהא קרינן ואפילו בזמן הזה
ומוקים לה לברייתא כרבי יוסי בר יהודה
ומשום דקשיא ליה דרבי יהודה אדר' יהודה
מוקים לה לברייתא כרבי יוסי בר יהודה
רב אשי שמייע ליה דאיבא דתני לה כרבי
יהודה ואיבא דתני לה כרבי יוסי בר יהודה
ומדקשיא ליה דרבי יהודה אדרבי יהודה
אמר מאן דתני לה כרבי יהודה לאו דווקא
מאן דתני לה כרבי יוסי בר יהודה דווקא:
כרכים המוקפים חומה מימות יהושע בן נון
קורין בחמשה עשר וכו': מנהגי מילי אמר
רבא (13) דאמר קרא (14) על כן היהודים הפרוים
היושבים בערי הפרוזות וגו' מדפרזים בארבעה
עשר מוקפין בחמשה עשר ואימא פרוזים
בארבעה עשר מוקפין כלל כלל לא ולא
ישראל ניהו ועוד מהודו ועד כוש כתיב
ואימא פרוזים בארביסר מוקפין בארביסר
ובחמיסר כדכתיב (15) להיות עושים את יום
ארבעה עשר לחדש אדר ואת יום חמשה עשר
[בן] בכל שנה אי הוה כתב את יום ארבעה
עשר וחמשה עשר כדקאמרת השתא
דכתיב את יום ארבעה עשר ואת יום חמשה
עשר אתא (16) את ופסיק הני בארבעה עשר והני בחמשה עשר ואימא פרוזים
בארביסר מוקפין אי בעו בארביסר אי בעו בחמיסר אמר קרא (17) בזמניהם (18) זמנו
של זה לא זמנו של זה ואימא (19) בתליסר כשושן אשכחן עשייה זכירה מנלן
אמר קרא (20) והימים האלה נזכרים ונעשים (21) איתקש זכירה לעשייה. מתני' דלא
כי האי תנא דתניא רבי יהושע (22) בן קרחא אומר כרכין המוקפין חומה מימות
אחשוורוש קורין בחמשה עשר מ"ט דרבי יהושע בן קרחא כי שושן ז"מה
שושן מוקפת חומה מימות אחשוורוש וקורין בחמשה עשר אף כל שמוקפת
חומה מימות אחשוורוש קורין בחמשה עשר ותנא דידן מ"ט ילף פרוזי פרוזי
כתיב הכא (23) על כן היהודים הפרוים (24) וכתיב התם (25) לכד מערי הפרוזי הרבה
מאד מה להלן (26) מוקפת חומה מימות יהושע בן נון אף כאן (27) מוקפת חומה
מימות יהושע בן נון בשלמא רבי יהושע בן קרחא לא אמר כתנא דידן דלית
ליה פרוזי פרוזי אלא תנא דידן מ"ט לא אמר כר' יהושע בן קרחא מ"ט דהא
אית ליה פרוזי פרוזי הכי קאמר אלא שושן (28) דעבד' כמאן לא כפרזים ולא
כמוקפין אמר רבא ואמרי לה כד' ישאני שושן הואיל ונעשה בה גם בשלמא
לתנא דידן היינו דכתיב (29) מדינה ומדינה ועיר ועיר מדינה ומדינה לחלק בין
מוקפין חומה מימות יהושע בן נון למוקפת חומה מימות אחשוורוש עיר
ועיר נמי לחלק בין שושן לשאר עיירות אלא עיר ועיר למאי אתא
אמר לך רבי יהושע בן קרחא ולתנא דידן מי ניהא כיון דאית ליה פרוזי
פרוזי מדינה ומדינה למה לי אלא קרא לדרשה הוא דאתא וכדריב"י יהושע
בן לוי הוא דאתא דאמר רבי יהושע בן לוי (30) דכרך וכל הסמוך לו וכל
הנראה עמו גידון ככרך עד כמה אמר רבי ירמיה ואיתמא רבי חייא בר
אבא (31) כמחמתן לטבריא מיל (32) ולימא מיל הא קא משמע לן דשיעורא
דמיל כמה הוי כמחמתן לטבריא (33) ואמר רבי ירמיה ואיתמא רבי חייא
בר אבא מנצפך צופים אמרום ותסברא והכתיב (34) אלה המצות (35) שאין
נביא רשאי לחדש דבר ממתה ועוד האמר רב חסדא מ"ם וסמ"ך שבלוחות
בגם

ואוקי לה להך ברייתא. דלעיל כרבי יוסי בר יהודה: אימתי.
מקדימים: מקום שנכנסים כו'. צמקוס שצית דין קציע והכפרים
נכנסים שם ליום הדין כשיס להם הריב: אבל מקום שאין נכנסין.
דהך הקדמה לאו קולא היא לכפרים אין קורין אותה אלא בזמנה:
משום דקשיא ליה כו'. צמניה: צמניה:
הפרוים. עיר שאין לה חומה ומתוך
כך ישיבתה נפון ופרוז ומרוחקין
משכונה לשכונה: מוקפין במ"ו.
שהרי שני ימים כחוצין שם ומדקבע
י"ד לפרוזים שדייה ט"ו למוקפין:
כדף כדף לא. ומתשה ט"ו עשר דכתיב
צמגילה שדייה לשון כדרך שנתו
צו צעמא הנס: מהודו ועד כוש
כתיב. שקיעלו עליהם פורים דכתיב
ושלח ספרים (1) לכל מדינות המלך
אחשוורוש וגו' לקיים עליהם ואע"ג
דלא כתב הודו וכוש צהאי קרא כיון
דכתיב בכל מדינות המלך אחשוורוש
הרי מהודו ועד כוש: כדכתיב
להיות עושים. מסקנא דקושא היא
ולא מירוצא הוא: ואימא פרוזים בי"ד.
דהא קצעיניהו קרא אכל מוקפין דלא
קצעיניהו קרא אי צעו צארביסר
ליקרו אי צעו צממיסר ליקרו: ואימא
מוקפין בי"ג. וקרא דכתיב צממשה
עשר לשון הוא דקבע כדרך שעשו
צט"ו צמנה ראשונה: ומשני בשושן.
כיון דלא רמו לך הכתוב זמן המוקפין
אימת הוא ואשכחן שושן שעשו צט"ו
מסתברא שאלוהו היום שיר למוקפין:
אשכחן עשייה. דמשתה ויום טוב
שמהא לפרוזים צ"ד ומוקפין צט"ו:
זכירה. קריאת המגילה: מנלן.
שנקבע להם זמן לפרוזים צארבעה
עשר הא צהאי קרא דעל כן היהודים
הפרוזים היושבים בערי הפרוזות
עושים את יום ארבעה עשר וגו'
עשייה הוא דכתיב: איתקש זכירה
לעשייה. הלכך זמן אחד להם:
ובתיב התם. צציאת הארץ צימי משה
ויהושע לבד מערי הפרוזי הרבה
מאד: מה להלן מימות יהושע. ולא
גרסינן מה להלן מוקפין חומה מימות
יהושע דהא פרוזים לאו מוקפין חומה
ניהו: אף כאן מימות יהושע. אף
פרוזים האמור כאן צממשה המן
צפרזו דיהושע קאמר ואע"ג דלאחר
כן נעשה מוקפין הוי פרוזים לענין
מגילה: פרוזי פרוזי. לא גמירי (1) גזירה
שוה מצדיה ואין אדם דן גזירה שוה
מעלמנו (2) אלא אם כן קיצלה מרבי:
הכי קאמר א"א שושן דעבדה כמאן.
אי ילפינן הך גזירה שוה היאך עשו
אותן שצושון צט"ו הא פרוזי הוא ולא
ידעינן צה שהוקפה מימות יהושע:
הואיל ונעשה בה גם. שניתן להם
גם ממר לעשות כדת היום להרוג
צשנאיהם שני ימים על כרחן לא נמו
עד ט"ו וכן קציעו לדורות: מדינה
ומדינה עיר ועיר. גצי זכירה ועשייה
כתיב והימים האלה נזכרים ונעשים
וגו' משמע מדינה ומדינה כמנהגה
ועיר ועיר כמנהגה למדוע שיש מנהג
תלוק צמדיות מנהג. תלוק צמדיות
לחלק צין שושן לשאר עיירות ואע"פ
שהף היא בכלל פרוזים הוקבעה צט"ו:
הכי גרסינן אלא לר' יהושע בן קרחא
צשלמא מדינה ומדינה לחלק צין מוקפין

עם הוספות
(א) [לקמן דף 7: ה.].
(ב) [צ"ל ע"ג ע"ג ע"ג].
(ג) לעיל ע"א לקמן ד'
(ד) לקמן י"ג. (ה) [לקמן
ג.]. (ו) [פסחים מו.].
(ז) [שנת קד.]. (ח) [וימא
פ. ממורה טו.]. תרי"ב
סוף בחוקותי. (ט) פסחים
דף סו. (י) [לקמן דף י"ג].
(יא) מנהדרין קב: ע"ג.
(ל) [וע"י מוספות שנת
קד. ד"ה גזעין].

הגהות הגר"א
(א) [א"א גמי' (מוקפת
חומה). ט"ו מ"ט (וכן
מקפין ע"ג)]. (ג) [שם
דעבדה. רש"ס קו
עליו למקו:]

תורה אור השלם
(א) על כן היהודים
הפרוים היושבים בערי
הפרוזות עושים את יום
ארבעה עשר לחדש
אדר שמוכה ומשום
יום טוב ומשלוח מנות
א"ש ל' עה"ו: [אסתר מ"ט]
(ב) לקיים עליהם להיות
עושים את יום ארבעה
עשר לחדש אדר ואת
יום חמשה עשר כו'
בכל שנה ושנה:
[אסתר מ"ט]
(ג) לקיים את ימי הפרים
האלה בפניהם כאשר
קיים עליהם כרבי
יהודה ואסתר המלכה
[כאשר קימו על נפשם
ועל ורעם דבר הצמות
ועקבתם: [אסתר מ"ט]
(ד) והימים האלה
נזכרים ונעשים בכל
הדור והדור משפחה
ומשפחה מדינה
ומדינה ועיר ועיר וימי
הפרוים האלה לא
יעברו מתוך היהודים
והכרם לא יסוף
מנרעם: [אסתר מ"ט]
(ה) כל אלה ערים בצרת
חומה גבהה דלתים
והרים לבר פניו הפניו
הרבה מאד: [דברים ג'
(ו) אלה המצות אשר
צוה יי את משה אל בני
ישראל בהר סיני:
[ויקרא כ"ג]

ליקוטי רש"י
(נדפס בסוף המסכת)

הגהות וצינונים
(א) [גמי' רי"ף רב]
(גליון: [ג] דגזיל כלל
ובכ"ג: [ג] בכתי' נוסף
ואימא מוקפין בתליסר
(כתיב) ברש"י:]
(ד) [חוספתא פ"א ושם
אי רבי יהודה ב"ק]
(גליון: [ס] בכתי'
הגירסא כתיב הכא
היושבים בערי
הפרוזות, וכתיב ישר
מאד (דק"ס): [ז] בכתי'
אנן הכי קאמרין:
[ז] בכתי' וראשונים הגי'
אלא קרא יתירא הוא
צבדריב"ש דאמר
ריב"ל כרך וכו' (ועיין
ר"ח): [ח] יש להוסיף
וישלח ספרים וגו' בכל
מדינות [אסתר מ"ט-כא]
(רש"י): [ט] בכתי' נוסף
דהך גז"ש: [י] כך היא
הגי' בכתי' (ועי' מהר"ן
חי'ת), ורש"י בגירסתו
בא למחוק שפת יתר
בכתי' א"א כל מקום:
(גליון: [מ] בכתי' א"א כל מקום:
[נ] צ"ל ואימא: [ס] ובכתי' כתי' הגי' מוקפין דידהו (ועי' ר"ח):

י בַּקִּשְׁתֶּךָ עוֹד וְתַעֲשֶׂ: וְתֹאמֶר אֶסְתֵּר אִם־עַל־הַמֶּלֶךְ טוֹב י
 יִנָּתֵן גַּם־מָחָר לַיהוּדִים אֲשֶׁר בְּשׁוֹשָׁן לַעֲשׂוֹת כְּדַת הַיּוֹם
 יד וְאֵת עֲשֶׂרֶת בְּנֵי־הַמֶּן יִתְּלוּ עַל־הָעֵץ: וַיֹּאמֶר הַמֶּלֶךְ לַהֲעֲשׂוֹת
 טו כֵּן וְתִנָּתֵן דָּת בְּשׁוֹשָׁן וְאֵת עֲשֶׂרֶת בְּנֵי־הַמֶּן תִּלּוּ: וַיִּקְהָלוּ
 הַיהוּדִים אֲשֶׁר־בְּשׁוֹשָׁן גַּם בַּיּוֹם אַרְבַּעַה עָשָׂר לַחֹדֶשׁ אֲדָר
 וַיְהִיגוּ בְּשׁוֹשָׁן שְׁלֹשׁ מֵאוֹת אִישׁ וּבִבְזָה לֹא שָׁלְחוּ אֶת־יָדָם:
 טז וְשָׂאֵר הַיהוּדִים אֲשֶׁר בְּמִדְיָנוֹת הַמֶּלֶךְ נִקְהָלוּ וְעָמְדוּ עַל־
 גַּפְשָׁם וְנוֹחַ מֵאִיבֵיהֶם וְהָרוּג בְּשִׁנְאֵיהֶם חֲמִשָּׁה וּשְׁבַעִים אֶלֶף
 יז וּבִבְזָה לֹא שָׁלְחוּ אֶת־יָדָם: בַּיּוֹם־שְׁלוֹשָׁה עָשָׂר לַחֹדֶשׁ אֲדָר
 וְנוֹחַ בְּאַרְבַּעַה עָשָׂר בּוֹ וַעֲשֵׂה אִתּוֹ יוֹם מִשְׁתָּה וְשִׂמְחָה:
 יח וְהַיהוּדִים אֲשֶׁר־בְּשׁוֹשָׁן נִקְהָלוּ בְּשְׁלוֹשָׁה עָשָׂר בּוֹ וּבְאַרְבַּעַה
 עָשָׂר בּוֹ וְנוֹחַ בְּחֲמִשָּׁה עָשָׂר בּוֹ וַעֲשֵׂה אִתּוֹ יוֹם מִשְׁתָּה
 יט וְשִׂמְחָה: עַל־כֵּן הַיהוּדִים הַפְּרוּזִים הַיֹּשְׁבִים בְּעָרֵי הַפְּרוּזוֹת
 עָשִׂים אֵת יוֹם אַרְבַּעַה עָשָׂר לַחֹדֶשׁ אֲדָר שִׂמְחָה וּמִשְׁתָּה
 כ וַיּוֹם טוֹב וּמִשְׁלַח מְנוֹת אִישׁ לְרֵעֵהוּ: וַיִּכְתַּב מְרַדְכֵי אֶת־
 הַדְּבָרִים הָאֵלֶּה וַיִּשְׁלַח סְפָרִים אֶל־כָּל־הַיהוּדִים אֲשֶׁר בְּכָל־
 כא מְדִינֹת הַמֶּלֶךְ אַחַשְׁדּוּרָשׁ הַקְּרוּבִים וְהַרְחֹקִים: לְקִיָּם עֲלֵיהֶם
 לַהֲיֹת עֹשִׂים אֵת יוֹם אַרְבַּעַה עָשָׂר לַחֹדֶשׁ אֲדָר וְאֵת יוֹם־
 כב חֲמִשָּׁה עָשָׂר בּוֹ בְּכָל־שָׁנָה וּשְׁנָה: כִּימִים אֲשֶׁר־נָחֻ בָּהֶם
 הַיהוּדִים מֵאִיבֵיהֶם וְהַחֹדֶשׁ אֲשֶׁר נֶהְפַךְ לָהֶם מִיָּגוֹן לְשִׂמְחָה
 וּמֵאֶבֶל לְיוֹם טוֹב לַעֲשׂוֹת אוֹתָם יְמֵי מִשְׁתָּה וְשִׂמְחָה וּמִשְׁלַח
 כג מְנוֹת אִישׁ לְרֵעֵהוּ וּמִתְּנֹת לְאֶבְיָנִים: וּקְבַל הַיהוּדִים אֵת
 כד אֲשֶׁר־הִחֲלוּ לַעֲשׂוֹת וְאֵת אֲשֶׁר־כָּתַב מְרַדְכֵי אֲלֵיהֶם: כִּי
 הָמֶן בֶּן־הַמֶּדְתָּא הָאֲגָגִי צָרַר כָּל־הַיהוּדִים חָשַׁב עַל־הַיהוּדִים
 כה לְאַבְדָם וְהַפֵּל פּוּר הוּא הַגּוֹדֵל לְהַמָּס וּלְאַבְדָם: וּבְבֹאֵהָ
 לְפָנֵי הַמֶּלֶךְ אָמַר עַם־הַסֵּפֶר יָשׁוּב מִחֲשַׁבְתּוֹ הֲרַעָה אֲשֶׁר־
 חָשַׁב עַל־הַיהוּדִים עַל־רָאשׁוֹ וְתִלּוּ אִתּוֹ וְאֶת־בָּנָיו עַל־הָעֵץ:

הַיהוּדִים

הַיהוּדִים

הַפְּרוּזִים

קצח

דלכאורה צריך ביאור דנהי שנפל הגורל על אדר ושמח (מגילה י:), מ"מ למה בחר ביום י"ג לאדר, ולהנ"ל ניחא והבן.

ואמנם דע שעבודת כוכבים ודכוותיהו הוא כולל כל הני שערי טומאה, ולכן מומר לעבודת כוכבים ולחלל שבת (עירובין סט:.. חולין ס:) הוי מומר לכל התורה, כי כמו שבת' יום כשמרשיע נכנס בכל נ' שערי טומאה כך על ידי אלו נכנס מיד לכולם.

ובן שמירת שבת הוא כלל התורה, ועל ידי שמירת שבת כהלכתו יוכל ליכנס בכל נ' שערי קדושה בפעם א', כמו אם יצדיק מעשיו ת' יום רצופים, ומזה הטעם מבואר בכל ספרי מוסר¹ שהבעל תשובה אי אפשר לו לתקן מעשיו אלא על ידי שמירת שבת, והיינו לפי שצריך ליצא מהיכלות הטומאה כפי השיעור שהיה בהם ולחזור וליכנס בהיכלות הקדושה, ושיעור מהלך שערי טומאה ת' יום, וכן מהלך שערי קדושה, וכמעט מהנמנע שיצדיק אדם מעשיו ת' יום או ש' יום וכדומה בלי שיפגום בהם רגע כי יצר לב האדם רע מנעוריו, וכמה דברים שאין אדם ניצול מהם בכל יום (נ"י קסד:), משא"כ על ידי שמירת שבת יוצא מכל הטומאה בפעם א' ונכנס לקדושה וכאמור.

וזה סוד מה שאמרו רז"ל (שנח קיט:) אלמלי שמרו ישראל ב' שבתות היו נגאלין, והיינו שהיו באים מיד לשער הנ' אשר שם חירות וגאולה מכל רע וכאמור. אך דווקא ב' שבתות צריך, מטעם שכתבו המפרשים² שאין שבת אלא אחר וי"ו ימי חול כידוע.

מצה. והענין מאחר שהיותר רשע אי אפשר שיכנס בהיכל הנ' אלא א"כ ירשיע ת' יום רצופים, ובכל שנה שלשים יום קודם פסח הקב"ה עושה לישראל משוא פנים ברוב חסדיו ומתחיל להוציא נפשותם מהיכלות הטומאה מעט מעט עד ליל פסח כו"י³, עכ"ל.

וזה סוד שואלין ודורשין בהלכות הפסח ל' יום, כי כמו שבפסח הראשון במצרים הוציא השי"ת נפשותיהם של ישראל בפעם א' מכל היכלות הטומאה לגמרי, כן אח"כ בכל שנה ושנה מוציאם מעט מעט כפי שיעור שיכולין לצאת בל' יום לפי החשבון הנ"ל שבשמנה ימים יוצאים מהיכל אחד, ויש לכל אחד מישראל עכ"פ עזר מעט כפי מדריגתו שהיה בראשונה קודם התחלת ל' יום הללו, כי מי שהוא אז בהיכל מ"ט של הטומאה יש לו ריוח מועט, ומי שהיה בהיכל הראשון הרי בסוף הלמ"ד יום כבר נכנס להיכלות הקדושה כפי החשבון, ומי שהיה אז כבר בהיכלות הקדושה הרי הוא מתעלה יותר ויותר כפי החשבון, והבן.

והנה האחרונים (נ"ס ר"ש סימן מ"ט) כתבו בהלכות פסח, דאותן ל' יום דשואלין ודורשין מתחילין מיום פורים עצמו. הרי שענין חירות הזאת דהיינו היציאה מהיכלות הטומאה שבל' יום אלו מתחילין פורים⁴, דהיינו י"ד אדר, ממילא לפי זה שכל רשע בישראל⁵ אשר מרשיע תמיד עיקר פחיתותו ושפלותו הוא ב"ג אדר, דהא ביום י"ד מתחיל לצאת מעט מעט מרשעתו וטומאתו. וזה היה כוונת המן להתגבר על ישראל ב"ג לחודש אדר (ספרי ג, ז-ז),

ה' יכפר. ג. העיריני ת"ח אחד שבחסל"א בהמשך מבואר דבכל יום יוצאים חלק אחד משלושים עד שבליל ביעור חמץ עומדים בהיכל החיצון בחלק אחד מל' ממה שהיו קודם הל' יום ע"ש. ויתכן דלפני רבינו לא היה המשך הדברים, עוד יתכן דרבינו כתב מה שכתב אחר התבוננותו בשרשי הדברים העמוקים, וה' יאיר עיני המחכים לאורו. ד. ס"א מפורים. ה. ס"א שבישראל. ו. ע' ראשית חכמה השלם שער הקדושה פ"ז אות ק"ד. ע' דברי חכמים שער השבת פרקים ד. ו. ח. שער התשובה פ"ו. ע' אוה"ח הק' שמות לה א, וע' פ' בשלח דרוש ג, ויקהל דרוש ב. ז. ע' הדפס מאתר אוצר החכמה tablet.otzar.org עמוד 573

טלם והנחלתני את-שארית העם הזה את-כל-אלה: והיה יג
 כאשר הייתם קללה בגוים בית יהודה ובית ישראל
 בן אושיע אתכם והייתם ברכה אל-תיראו תחזקנה יד
 ידיכם: כי כה אמר יהוה צבאות כאשר
 זממתי להרע לכם בהקציף אבתיכם אתי אמר יהוה צבאות
 ולא נחמתי: בן שבתי זממתי בימים האלה להיטיב את-טו
 ירושלם ואת-בית יהודה אל-תיראו: אלה הדברים אשר טו
 תעשו דברו אמת איש את-רעהו אמת ומשפט שלום שפטו
 בשעריכם: ואיש ואת-רעת רעהו אל-תחשבו בלבבכם יז
 ושבעת שקר אל-תאהבו כי את-כל-אלה אשר שנאתי נאס-
 יהוה: ויהי דבר-יהוה צבאות אלי לאמר: כה יח
 אמר יהוה צבאות צום הרביעי וצום החמישי וצום השביעי
 וצום העשירי יהיה לבית-יהודה לששון ולשמחה ולמעדים
 טובים והאמת והשלום אהבו: כה אמר יהוה כ
 צבאות עד אשר יבאו עמים וישבי ערים רבות: והלכו יושבי
 אחת אל-אחת לאמר נלכה הלוך לחלות את-פני יהוה
 ולבקש את-יהוה צבאות אלכה גם-אני: ובאו עמים רבים כב
 וגוים עצומים לבקש את-יהוה צבאות בירושלם ולחלות
 את-פני יהוה: כה אמר יהוה צבאות בימים כג
 ההמה אשר יחזיקו עשרה אנשים מכל לשנות הגוים והחזיקו
 בכנף איש יהודי לאמר נלכה עמכם כי שמענו אלהים
 עמכם: משא דבר-יהוה בארץ חדרך ודמשק א
 מנחתו כי ליהוה עין אדם וכל שבטי ישראל: וגם-חמת ב
 תגבל-בה צד וצידון כי חכמה מאד: ותבן צד מצור לה ג
 ותצבר-בסף כעפר וחרוץ כטיט חוצות: הגה אדני יורשנה ד
 והכה בים חילה והיא באש תאכל: תרא אשקלון ותירא ה
 ועזה ותחיל מאד ועקרון כיהוביש מבטה ואבד מלך מעזה

תקפ